

27 W najdawniejszej Polsce

WYMAGANIA WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ

V. Polska w okresie wczesnopiastowskim. Uczeń:

5) opisuje społeczeństwo Polski pierwszych Piastów.

CELE LEKCJI

Uczeń:

ZNA

- zadania drużyny książęcej,
- przykładowe obowiązki mieszkańców najdawniejszej Polski,
- produkty wchodzące w skład jadłospisu mieszkańców Polski.

ROZUMIE

- zależności między księciem, drużyną a mieszkańcami w państwie Mieszka.

POTRAFI

- scharakteryzować państwo pierwszych Piastów,
- przedstawić organizację państwa polskiego w X i XI w.,
- przedstawić strukturę i zadania mieszkańców Polski w X i XI w.,
- opisać wygląd grodu na Ostrowie Lednickim,
- wyjaśnić, jakie było przeznaczenie grodów w państwie pierwszych Piastów,
- przedstawić warunki życia mieszkańców Polski pierwszych Piastów,
- opisać życie i obyczaje mieszkańców Polski w X i XI w.,
- ocenić wpływ chrztu i tworzenia się państwowości polskiej na życie mieszkańców państwa pierwszych Piastów.

CZAS ZAJĘĆ

1 godzina lekcyjna.

I. Wprowadzenie

Podajemy temat i cele lekcji.

W krótkiej rozmowie nauczającej przypominamy największe dokonania dwóch pierwszych Piastów na tronie Polski.

II. Rozwinięcie

Na tablicy wieszamy hasło główne mapy mentalnej (materiał dla nauczyciela): *Państwo pierwszych Piastów* oraz sześć haseł uzupełniających: *Drużyna książęca*,

Dochody władcy, Polska w X w., Grody w państwie pierwszych Piastów, Jadłospis najdawniejszych mieszkańców Polski oraz Warunki życia w Polsce pierwszych Piastów ► . Następnie dzielimy uczniów na sześć grup i rozdajemy instrukcje ► .

Grupa I

Przygotujcie mapę mentalną do hasła *Drużyna książęca*. Wykorzystajcie informacje z fragmentu podrzdziału *Organizacja państwa* (s. 148–149).

Grupa II

Przygotujcie mapę mentalną do hasła *Dochody władcy*. Wykorzystajcie informacje z fragmentu podrzdziału *Organizacja państwa* (s. 149).

Grupa III

Przygotujcie mapę mentalną do hasła *Polska w X w.* Wykorzystajcie informacje z fragmentu podrzdziału *Jak żyli mieszkańcy najdawniejszej Polski?* (s. 149).

Grupa IV

Przygotujcie mapę mentalną do hasła *Grody w państwie pierwszych Piastów*. Wykorzystajcie informacje z infografiki (s. 150–151).

Grupa V

Przygotujcie mapę mentalną do hasła *Jadłospis najdawniejszych mieszkańców Polski*. Wykorzystajcie informacje z fragmentu podrzdziału *Jak żyli mieszkańcy najdawniejszej Polski?* (s. 149 i 152).

Grupa VI

Przygotujcie mapę mentalną do hasła *Warunki życia w Polsce pierwszych Piastów*. Wykorzystajcie informacje z fragmentu podrzdziału *Jak żyli mieszkańcy najdawniejszej Polski?* (s. 152–153).

Uczniowie pracują w grupach i wykonują mapy. Po upływie wyznaczonego czasu (ok. 10 minut) przedstawiciele grup podchodzą do tablicy, do hasła głównego przyklejają mapy mentalne i je omawiają ► . Poprawiamy ewentualne pomyłki i porządkujemy wiedzę uczniów.

Po prezentacji fragmentu mapy mentalnej opracowanego przez grupę IV zachęcamy uczniów do uzupełnienia opisów w ćwiczeniu 1 dotyczących grodu na Ostrowie Lednickim (zeszyt ćwiczeń, s. 62).

III. Podsumowanie

Wspólnie z uczniami zastanawiamy się, w jakim stopniu na życie ówczesnych ludzi wpłynęło przyjęcie chrztu przez Mieszka I oraz kształtowanie się podstaw państwowości polskiej w czasach pierwszego i drugiego władcy z dynastii Piastów.

Metody kontroli

Ćwiczenie 2 (zeszyt ćwiczeń, s. 63).

Praca domowa

Ćwiczenie 3 (zeszyt ćwiczeń, s. 63–64).

Materiały dla nauczyciela

Mapa mentalna

Jest to metoda polegająca na graficznym przedstawieniu zagadnienia z wykorzystaniem pojęć, symboli, haseł i zwrotów kojarzących się uczniowi z danym zagadnieniem. Mapa mentalna pomaga w zebraniu i uporządkowaniu najistotniejszych informacji, w określeniu istniejących między nimi związków i zależności oraz w usystematyzowaniu uzyskanej przez ucznia wiedzy. Może też pełnić funkcję notatki zawierającej najważniejsze informacje z lekcji.

Przebieg pracy

1. Nauczyciel dzieli klasę na grupy i każdej z nich przekazuje materiały potrzebne do wykonania mapy.
2. Następnie przedstawia zagadnienie do omówienia lub formułuje problem do rozwiązania. Uczniowie zapisują w centralnej części mapy słowo (pojęcie kluczowe).
3. Uczniowie w grupach przygotowują swoje skojarzenia z podanym słowem (pojęciem) w formie haseł, rysunków lub symboli, a następnie porządkują je i umieszczają na mapie w taki sposób, aby ukazać istniejące między nimi związki i zależności.
4. Grupy prezentują wykonane przez siebie mapy.
5. Nauczyciel podsumowuje pracę grup i ocenia zaprezentowane mapy.